

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.2.14.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na zapytanie z 11 lutego 2025, nr 2203, Pana Posła Krzysztofa Szczuckiego w sprawie sytuacji mieszkańców DPS, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Domy pomocy społecznej są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, które świadczą usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej, określają standardy - w tym dotyczące odpowiedniego wskaźnika zatrudnienia - obowiązujące wszystkie tego typu placówki. Standardy usług oferowanych mieszkańcom domów pomocy społecznej są takie same dla wszystkich osób korzystających ze wsparcia, bez względu na to, kiedy osoby te do placówek przyjęto.

Zgodnie z przepisami ustawy, domy pomocy społecznej prowadzone są w ramach zadań własnych przez gminy lub powiaty, przy czym domy gminne finansowane są ze środków własnych gmin (w tym z odpłatności mieszkańców i ich rodzin), zaś domy powiatowe ze środków własnych powiatu (w tym odpłatności mieszkańców, ich rodzin oraz gmin) i dofinansowywane z budżetu państwa. Regionalne domy pomocy społecznej mogą być finansowane jako zadanie własne samorządu lub dofinansowywane z budżetu państwa.

Od 1 stycznia 2004 roku, zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (w obecnym stanie prawnym zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego - Dz.U. z 2024 r. poz. 1572), powiat lub miasto na prawach powiatu otrzymuje dotację na mieszkańców domów pomocy społecznej dla placówek prowadzonych w ramach zadania własnego lub prowadzonych na ich zlecenie, umieszczonych w DPS na podstawie skierowania wydanego przed 1 stycznia 2004 roku (tzw. „stare zasady”). Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, w zależności od sytuacji finansowej domów pomocy społecznej w powiecie, wojewoda może zwiększyć kwotę dotacji dla powiatu do 20%, a w przypadku domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną, w których odpłatności za pobyt są najniższe, nawet o 50%.

Środki na dofinansowanie realizacji zadań, o których mowa w art. 19 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej, tj. na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej, w oparciu o art. 53 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, planowane są na poziomie wojewodów w trakcie prac nad projektem ustawy budżetowej, w oparciu o limit wydatków przyznany przez Ministra Finansów.

Minister Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dostrzega kwestie zwiększonych potrzeb w odniesieniu do finansowania bieżącej działalności domów pomocy społecznej, w których przebywają mieszkańcy przyjęci na tzw. „starych zasadach”. Celem zaradzenia tej sytuacji

zaproponowano rozwiązania mające zapewnić samorządom wsparcie finansowe w realizacji ich zadań własnych, związanych z pokryciem kosztów funkcjonowania domów pomocy społecznej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025 uwzględniono zwiększenie o dodatkowe 80 mln zł puli środków z rezerwy celowej budżetu państwa, z przeznaczeniem na zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, w tym na dofinansowanie bieżącej działalności domów pomocy społecznej, w których przebywają mieszkańcy przyjęci do placówek przed 1 stycznia 2004 r., a także osoby ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem. Będzie to pierwsze od wielu lat znaczące wsparcie finansowe dla powiatów prowadzących DPS, w których przebywają mieszkańcy przyjęci do tych placówek na tzw. „starych zasadach”.

Podjęto ponadto prace, które umożliwiły przyjęcie przez Radę Ministrów Uchwały nr 62 z 19 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w postaci dodatku motywacyjnego na lata 2024–2027”.

W ramach Programu zatrudnieni na podstawie umowy o pracę pracownicy domów pomocy społecznej zyskali prawo do dodatku motywacyjnego w wysokości 1 000 zł brutto miesięcznie, wypłacanego w okresie od 1 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2027 r. W 2024 r. środki przyznawano od 1 lipca do 31 grudnia, a na wypłatę dodatków dla pracowników domów pomocy społecznej uruchomiono ponad 393 mln zł.

W celu realizacji Programu w 2025 r. zebrano zapotrzebowanie z poszczególnych województw, a Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zwrócił się do Ministra Finansów o przekazanie zapotrzebowanych środków rezerwy celowej do wojewodów. W ich ramach uwzględniono kwotę ok. 790 mln zł dla pracowników domów pomocy społecznej.

25 października 2024 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572), zastępująca ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 356). Akt wprowadza regulacje gwarantujące zwiększenie dochodów JST w sposób systemowy. Łączny skutek finansowy wynikający z ustawy oznacza zwiększenie ich dochodów o prawie 25 mld zł w roku 2025. Szacuje się, że w perspektywie najbliższej dekady dochody jednostek samorządu terytorialnego wzrosną o ponad 345 mld zł, co znacząco poprawi możliwości finansowania przez nie zadań własnych.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/